

Transgender děti a dospívající

Tomáš Kufa

Období kvasu

- Nikdo z nás nutně nevíme, co se děje, jen se v posledních 10 letech dějí změny
- Někdo mluví o 3. sexuální (genderové revoluci)
- Kulturní války, téma transgender oblast výrazných střetů
 - Konzervativních a progresivistických sil
 - Biologických a sociologických (psychologických) přístupů

Základní terminologie I

- Biologické pohlaví, pohlaví připsané při narození
 - Prima vista dle porodníka
- Genderová identita
 - vnitřní stav jedince a jeho chápání a prožívání sebe sama jako muže, ženy nebo jiných stavů na tomto spektru
- Genderová exprese
 - vnější prezentace genderové identity, kterou ovlivňují vnější kulturní a sociální normy a osobnostní charakteristiky jedince

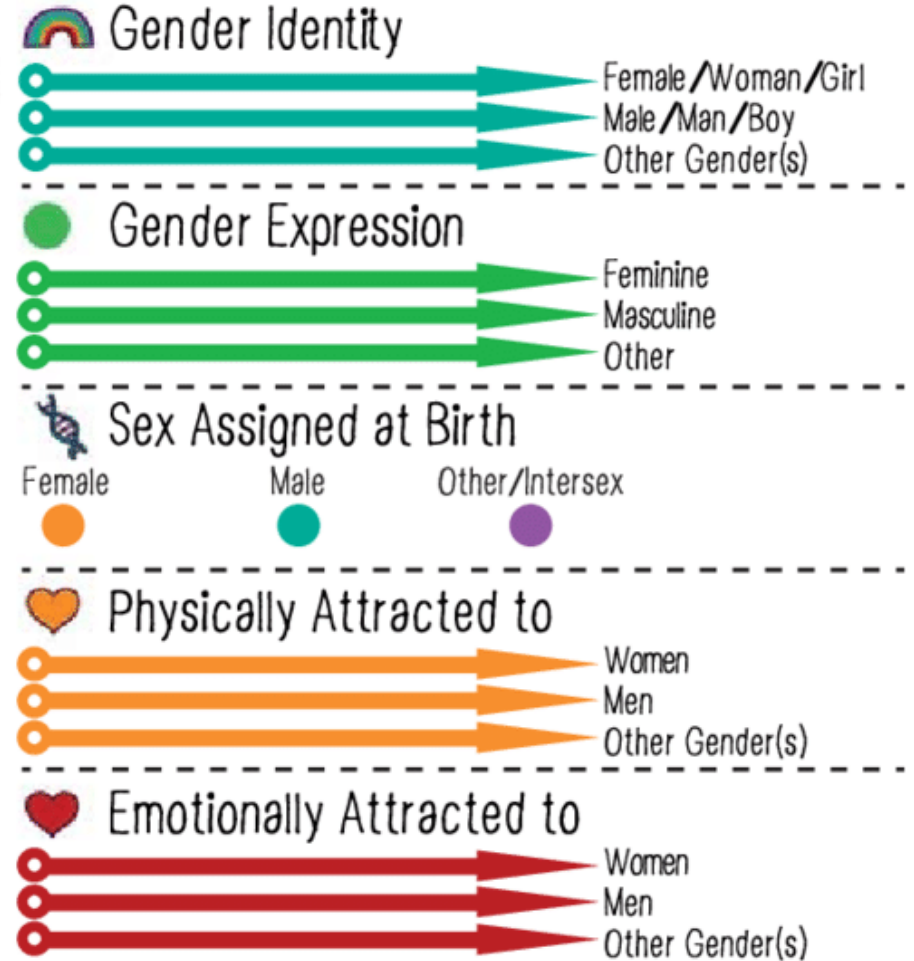
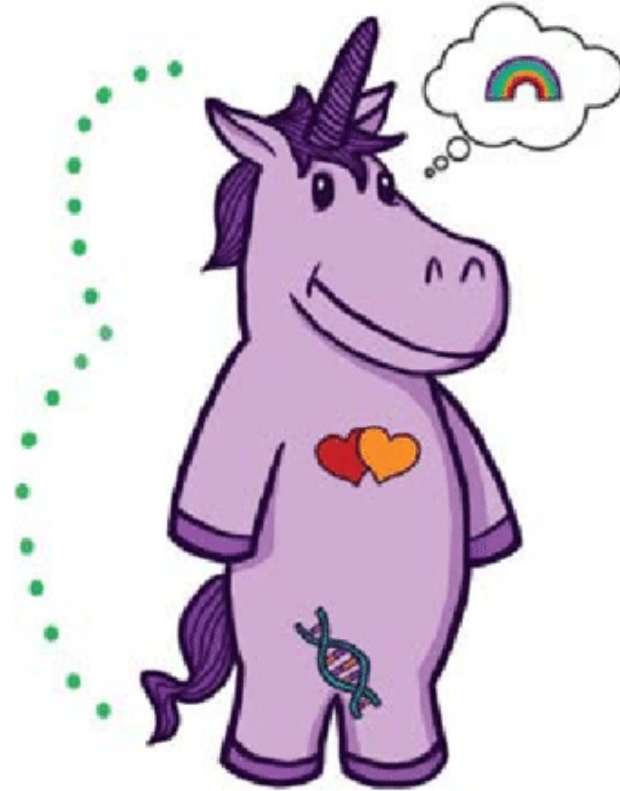
Základní terminologie II

- Gender nonkonformní/expanzivní dítě
 - Dítě, které se nechová stereotypně genderově očekávaným způsobem
- Transgender člověk
 - Člověk, který se identifikuje jako transgender (zahrnuje celou škálu způsobů prožívání své maskulinity a feminity a prostoru mezi těmito póly (nebinární jedinci))
- Genderová dysforie (Dříve porucha genderové identity, transsexualita)
 - Prožívaný distres a dopad na psychosociální fungování u lidí, kteří cítí nesoulad mezi svým tělem a genderovou identitou
- Hetero/cis normativita

The Gender Unicorn

Graphic by:
TSER
Trans Student Educational Resources

Terminologie
a dimenze

To learn more, go to:
www.transstudent.org/gender

Design by Landyn Pan and Anna Moore

Reflexe našich konceptů

Fáze? Porucha?
Léčba?

Vývojový
proces?

Podpora?

Vzbuzující
úzkost a
nutnost řešení?

Vedoucí do
jednoho bodu?

Vyvěrající z
patologie
rodiny?

Potřebující
standardně
psychoterapii?

Nabourávající
vlastní
přesvědčení?

Tranzice a proces „změny pohlaví“

- Tranzice
 - souvisí s coming outem, tedy ohledáváním a přijímáním své genderové identity
 - dochází u něj k žádoucí genderové expresi a případně tělesným změnám
 - Úřední
 - Sociální
 - Medicínská
- Objednací doby velmi dlouhé
- Medicínské
- Začíná u sexuologa
 - Klinický psycholog, endokrinolog, pediatr, psychiatr

Móda a vlny

- Nezdá se, že by docházelo ke změně adolescentů, kteří přicházejí na genderové kliniky (Arnoldussen a kol., 2019)
 - Na 1072 adolescentů mezi lety 2000 – 2016
 - Ale mění se poměr ve prospěch F – M
- Větší vizibilita a možnost identifikace
- Větší přijetí
- Následuje trend jiných sexuálních menšin (liberální vs konzervativní země)

Doporučené postupy a legislativa

- **Metodika není (snad má být na cestě)**
- Listina základních práv a svobod
- Školský zákon, příslušné vyhlášky
- **Strategie vzdělávací politiky – škola má vytvářet bezpečné a respektující prostředí**
- Antidiskriminační zákon
- Zákon o změně pohlaví a o speciálních zdrav. službách
- **Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě ve věci postupu České školní inspekce v případě začlenění trans žáka do třídního a školního kolektivu**

Vytváření bezpečného prostředí

- Podporovat genderovou rozmanitost (ve smyslu muži a ženy jsou různí a uvnitř jsou různí, nejen úzce, že existují translidé)
- Jít příkladem a respektovat
- Pozitivní referování o LGBTI lidech
- Nepodporovat trans/homofobní poznámky
- Sledovat, zda nedochází k šikaně, nerespektu, posměchu
- Aby to téma zaznělo a bylo přítomné a aby byla zjevná jeho diverzita
- Vymezení vůči homofobii, transfobii
- Stát na straně LGBTI lidí
- Zařadit LGBTI témata do hodin
- Uspořádat tematickou akci, vzdělávání
- Vydefinování tematiky LGBTQ v relevantních dokumentech a etickém kodexu

JAK POSTUPOVAT, KDYŽ SE MI NĚKDO SVĚŘÍ?

- Poděkovat za důvěru
- Vyslechnout pocity, trápení
- **Nesdělovat tuto informaci dál bez souhlasu**
- Coming out vždy v režii daného člověka
- **Pokud žádá o něco, tak ve spolupráci s rodiči**
- Pomoci vyjednat situaci s dalšími vyučujícími a administrativními pracovníky školy
- Pomoci sdělit tuto situaci třídě/kolektivu

Rodiče

- Podpora a edukace
- Většina nebyla připravená, je překvapená, dochází k unáhleným závěrům o tom, co se teď děje a bude dít
 - Potřebují prostor, uklidnění a informace
 - Dlouhodoběji pak možnost odtruchlit svoje původní představy o dítěti
- Vysvětlení, že nejsme odborníci, ale je na místě nějakého vyhledat
 - Pokud dítě něco potřebuje
 - Pokud dítě něco chce
- Jak to vzniklo? (otázky viny, divokých hypotéz)
- Spíš, co se děje, co prožívá
 - Mapování situace má vždy přednost před domnělým hledáním příčít

Čeho se vyvarovat?

- Misgenderingu a oslovení předchozím jménem
- Znevažovat identitu
- Komentovat vzhled (konvenční představy o tom, jak kdo má vypadat)
- Cílit přílišnou pozornost na jinakost konkrétního člověka

Zdroje informací a podpory

- Sbarvouven.cz
- Queerpsychologie.cz
- Facebook: LGBT+ psychologie CZ+SK
- Transparent: jsmetransparent.cz/pro-odbornou-verejnost/
- Populární zdroje, které využívají žáci: Sex education (Netflix), Heartstopper (Netflix)

Aktivity

- S čím se setkávají
- <https://edu.ceskatelevize.cz/kolekce/problematika-lgbt>
- <https://www.jsns.cz/lekce/15223-gender-rovnost-pohlavi>
- LGBTQ+ (*L = lesbian, G = gay, B = bisexual, T = transgender, Q = queer, questioning*)